

היתה בנוכחות עדים — אף על פי שלא ייחד אותם לעדים.

ואילו ריש לקיש אמר: פטור, כי הוא סבור שלא אלימא מילתא דשטרא. דהיינו, שאין כתב ידו בשטר, בלי חתימתו, נחשב יותר מהודאה בעל פה, אף על פי שמסר את השטר בפני עדים, כיון שלא ייחדם להיות עדים על הודאתו.

ומביאה הגמרא ראייה ממשנתנו לרבי יוחנן:

שהרי תנן: הנרשאת את האשה, ופסקה עמו לזון את בתה חמש שנים — חייב לזונה חמש שנים.

מאי לאו, האם אין משנתנו מדברת כי האי גוונא, במקרה שנחלקו בו רבי יוחנן וריש לקיש, בכותב זאת לאשה בכתב ידו שהוא מתחייב לזון את בתה חמש שנים, ואינו חותם עליו, ומוסרה לה בנוכחות עדים, מבלי שייחדם לעדים, והשטר הוזה משמש בידה כעדות להתחייבותו. כי אם חתם על השטר, או אם ייחד את העדים להודאתו, אין חידוש בדברי המשנה.⁽⁶⁾

קב-א ודוחה הגמרא את הראייה ממשנתנו לרבי יוחנן —

לא! אין המשנה מדברת בבעל שהודה בכתבת ידו על התחייבותו. אלא היא

עוסקת ב"שטרי פסיקתא", שהם שטרי "תנאים", בהם מפורטים הדברים שהתנו ביניהם החתן והכלה לפני נישואיהם [ובמשנתנו מבואר שהתנו ביניהם שיזון החתן את בתה של הכלה חמש שנים], וחתומים על השטר שני עדים.

ועל אף שהוא שטר גמור, יש חידוש גדול בדבר, וכדבר גידל.

דאמר רב גידל אמר רב: שני מחותנים שדברו ביניהם אודות התחייבותם לצורך נישואי ילדיהם, ושאל אבי הכלה את אבי החתן: כמה אתה נותן לבנך לצורך הנישואין? — וענה לו אבי החתן: סך כך וכך. ושאל אבי החתן את אבי הכלה: וכמה אתה נותן לבתך? — וענה לו: סך כך וכך.

ומתוך הדברים האלה עמדו וקידשו — קנו את ההתחייבות לקיום דבריהם.

והן הן הדברים הנקנין באמירה, ללא צורך בקנין כל דהו!⁽¹⁾

ההתחייבות עצמה חלה בשעת הקידושין, כדיבור גרידא, אך יחד עם זאת כותבים העדים לשני הצדדים "שטר פסיקתא", ובו מפרטים את התחייבות הצדדים, וחותמים עליו שני העדים, והרי הוא שטר גמור.

והוצרכה המשנה לומר זאת, כי חידוש גדול

מבלי שהוא חתום עליו.

1. בביאור חידושו של רב גידל אמר רב נחלקו הראשונים: יש הסבורים שהקנין נעשה באמצעות נתינת הנאה הדדית של כל אחד משני הצדדים למשנהו, והנאה זו היא מעשה קנין של קנין כסף. אך יש הסבורים שבהנאה הזאת נוצרת

שמו, ורק מסר לו כתב ידו שכתוב בו "אני חייב לך מנה", ובהודאה שכזו בפני עדים היא המחלוקת אם הוא חייב.

6. רש"י מוסיף שגם לא כתוב בו קנין, כי על הצד שכתוב בו שנעשתה התחייבותו בקנין, ואינה הודאה גרידא, משמש כתב ידו כראיה גם